

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 183

van **LEO PIETERS**

datum: 30 november 2022

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Landbouw - Vormingscentra en levenslang leren

Op 19 oktober 2022 beantwoordde de minister in de commissie Landbouw vragen over vormingen voor landbouwers en het nieuwe decreet met betrekking tot de landbouwwormingscentra en het belang van levenslang leren in de landbouwsector. De minister merkte toen alvast op dat, specifiek wat het vormingsaanbod betreft, er in samenspraak met de verschillende vormingscentra voor gekozen is om nog enkele maanden verder te werken op de bestaande manier. Hij gaf daarbij aan dat de nieuwe aanpak rond vorming in de loop van 2023 verder uitgerold zou worden.

In het kader van de transitie van de landbouw verwees de minister ernaar dat alle landbouwers die geïnteresseerd zijn in een omschakeling naar bio, een beroep kunnen doen op biobedrijfsadvisering, het eerstelijnsadvies van 'Bio zoekt Boer' en de activiteiten georganiseerd in het kader van de bioclusters. Daarnaast gaf de minister aan te zorgen voor (verdere) ondersteuning van cursussen rond biologische landbouw, die de verschillende erkende centra aanbieden.

In mijn uiteenzetting legde ik toen ook de nadruk op mensen die destijds het bedrijf van hun ouders hebben overgenomen, die het nu bijvoorbeeld al 20 of 25 jaar doen en die nog 20 jaar voor de boeg hebben. Vroeger was de aandacht voor deze hele verandering er namelijk niet. Nu stelt men vast dat deze mensen zeggen: "We hebben het altijd zo gedaan en we zullen het ook zo blijven doen." Die mensen kunnen dus ook begeleiding gebruiken.

Ook commissievoorzitter Bart Dochy legde in zijn uiteenzetting een pijnpunt bloot: "Ik denk dat het te maken heeft met de hervorming van het A- en B-traject, als ik dat zo mag zeggen, met de A- en B-cursus en de stages die daaraan gekoppeld zijn. In andere subsidiëeringsmechanismen zit er minder mogelijkheid om stages als dusdanig mee te nemen in de subsidie. Dat geldt dus niet alleen voor het aspect biologisch en agro-ecologisch, maar dat geldt voor alle aspecten van de verbreding van de sector want eigenaardig genoeg komt de landbouwworming dan soms een beetje in conflict met de vorming van SYNTRA, waar men ook opleiding geeft rond hoevetoerisme enzovoort, eerder dan dat men dat in landbouwwormingscentra kan geven wegens het statuut van de cursisten. Het is een beetje ambetant dat de landbouwwormingscentra dit eigenlijk niet kunnen doen, terwijl SYNTRA dit wel kan op een gesubsidieerde manier. Als we het menen met de landbouwverbreding is het belangrijk dat de landbouwwormingscentra ook in de mogelijkheid zijn om de verbredingscursussen echt aan te bieden aan landbouwers, maar ook aan de zijinstromers of de instromers als dusdanig." De minister antwoordde daarop dat het een 'bezorgdheid' is 'die we verder zullen meenemen'.

1. Kan de minister een overzicht geven van de verschillende vormingscentra in Vlaanderen die een vormingsaanbod landbouw hebben? Welke steun ontvangen deze verschillende vormingscentra in 2022 en 2023?
2. Hoeveel cursisten waren er in de huidige legislatuur jaarlijks per vormingscentrum? Hoe evalueert de minister deze cijfers?
3. Kan de minister aangeven tegen wanneer precies hij een volledige transitie van de landbouw zou willen bewerkstelligen, en welke zaken dan ook concreet te gebeuren staan in de komende jaren?
4. Welke maatregelen en/of initiatieven heeft de minister deze legislatuur daartoe precies genomen? Welke resultaten kwamen er al uit voort?
5. Hoeveel landbouwbedrijven maakten al gebruik van biobedrijfsadvisering? Bij hoeveel landbouwbedrijven ging het om een (eventuele) omschakeling van niet-bio naar bio, en bij hoeveel ging het om bioboeren die advies zochten om hun bedrijfswerking te optimaliseren?
6. Hoeveel (verschillende) cursussen rond biologische landbouw worden in de verschillende vormingscentra precies georganiseerd? Graag een overzicht van de verschillende cursussen, waar ze te volgen zijn en hoeveel jaarlijkse cursisten ze precies telden in de huidige legislatuur. Hoe evalueert de minister deze cijfers?
7. Welke initiatieven heeft de minister al genomen om mensen, zoals hierboven omschreven, te bereiken met bepaalde specifieke landbouwcursussen en/of bedrijfsadvisering, daarbij denkend aan het principe van levenslang leren? Welke resultaten had dit concreet?
8. Heeft de minister een overzicht van het aantal landbouwers die al langer dan 10 jaar aan het werk zijn als landbouwer en die tijdens deze legislatuur een of meerdere cursussen volgden? Hoe evalueert hij dit cijfer?
9. Op welke manier zal de minister trachten de bovenvermelde 'bezorgdheid', die hij 'verder zou meenemen', ook effectief om te zetten in beleid? Wat zal hij hier precies aan veranderen?

ANTWOORD

op vraag nr. 183 van 30 november 2022

van **LEO PIETERS**

1. Bijlage 1 geeft een overzicht van de steun die de vormingscentra in de landbouwsector tot half december 2022 ontvingen voor de uitvoering van de jaarprogramma's 2022. De uitbetaling van de vormingsactiviteiten georganiseerd in 2022 loopt nog verder in 2023. Voor 2023 kan nog geen overzicht worden gegeven aangezien de steun voor de uitvoering van de jaarprogramma's nog moet worden toegekend.
2. Bijlage 2 geeft een overzicht van het aantal deelnemers per vormingscentrum per jaar voor de jaren 2019, 2020, 2021 en 2022. Het betreft niet unieke deelnemers. Dat wil zeggen dat een deelnemer verschillende keren meegerekend wordt volgens het aantal vormingsactiviteiten waaraan hij deelnam.
3. De minister stelt jaarlijks een lijst op van de beleidsprioriteiten in functie van de noodwendigheden. Op deze prioriteiten zetten de vormingscentra extra in in hun jaarprogramma's. Uiteraard is er de laatste jaren meer aandacht voor ondersteuning richting nieuwe verdienmodellen waaronder biologische teelt. Landbouwers worden, niet enkel via vorming en advisering, maar ook via diverse andere maatregelen aangemoedigd om aan de slag te gaan met dergelijke nieuwe verdienmodellen. Meer specifiek wordt vanuit de maatregelen demonstratieprojecten, EIP-projecten (Europese Innovatiepartnerschappen) en VLIF-innovatiesteun meer inzicht gegeven in nieuwe verdienmodellen en stimuleren deze maatregelen de effectieve toepassing op het bedrijf. Deze maatregelen zullen ook in de komende jaren ondersteund worden en de landbouwer helpen om strategische keuzes te maken. De uiteindelijke keuze en beslissing zal nog steeds door de landbouwer zelf moeten gemaakt worden.
4. Zie antwoord op vraag 3.
5. In 2022 werden in totaal 76 dossiers tot bedrijfsadviesing in de biologische productie ingediend. Een 8-tal hiervan wilden een inschatting maken wat de overgang naar biologische productie inhield. 68 dossiers werden ingediend door biologische landbouwers.
6. Bijlage 3 geeft een overzicht van de vormingsactiviteiten met betrekking tot biologische landbouw en het respectievelijk aantal deelnemers per vormingscentrum in de huidige legislatuur. De bijlage toont dat er een grote diversiteit van thema's, zowel ecologisch, teelttechnisch als economisch, aangeboden wordt in diverse sectoren en voor verschillende doelgroepen, zowel voor starters/instromers als voor gevestigde landbouwers, en dit zowel fysiek als online.
7. De minister reikt de tools aan om de doelgroep zo ruim mogelijk te bereiken. Er is zowel ondersteuning voor starterscursussen, stages, korte vormingsactiviteiten, cursussen als vervolmakingsdagen. Deze kunnen zowel fysiek als online georganiseerd worden. Verder hebben alle (bio)adviseurs de mogelijkheid hun diensten aan te bieden via de maatregel (bio)bedrijfsadviesing, waarvan elke landbouwer gebruik kan maken. Het is aan de vormingscentra en de adviesdiensten die heel dicht bij de sector staan en de noden kennen om hier invulling aan te geven in hun vormingsjaarprogramma of adviesdiensten. Opleidingen zijn heel laagdrempelig en kunnen veelal (bijna) kosteloos gevolgd worden.

8. Deze gegevens zijn niet beschikbaar.
9. Zij-instromers en instromers hebben de mogelijkheid om in de starterscursus B te kiezen voor verbreding (bv korte keten). Dit is nu al in het aanbod van sommige vormingscentra opgenomen en is tevens expliciet opgenomen als één van de onderwerpen van de starterscursus in het nieuwe GLB. In functie van de bedrijfstakken van het landbouwbedrijf zijn verschillende subsidiekanalen (zoals de KMO-portefeuille) ter beschikking voor het volgen van specifieke opleidingen rond diverse verbrede thema's. De minister zal in de toekomst ook blijven inzetten op verbredingsthema's als mogelijk onderwerp in oproepen voor de jaarprogramma's vorming en voor advisering aan landbouwers.

BIJLAGEN

1. [Uitbetaalde steun per vormingscentrum in de landbouwsector voor de uitvoering van het jaarprogramma 2022 \(uitbetaalde steun tot half december 2022\)](#)
2. [Overzicht van het aantal deelnemers per gesteund vormingscentrum in de landbouwsector per jaar voor de jaren 2019, 2020, 2021 en 2022](#)
3. [Overzicht van de vormingsactiviteiten met betrekking tot biologische landbouw en het aantal deelnemers per gesteund vormingscentrum in de landbouwsector per jaar voor de jaren 2022, 2021, 2020 en 2019](#)